

LEKCE 6

Duch, který působí znovuzrození

Stál jsi už někdy nad malým dítětem a žasl nad zázrakem stvoření? Tato útlá bytost, která na začátku nebyla ničím více, než pouhým spojením dvou buněk, naším okem takřka neviditelných, má v sobě nyní vše, co je potřebné k růstu a k tomu, aby se stala zralým, inteligentním a zodpovědným dospělým člověkem. A co je ještě úžasnější, tyto dvě malinké buňky, které se spojily, aby vytvořily nový život, obsahují všechny prvky, které se u dítěte dříve nebo později objeví: maminciny rudé vlasy, tatínkova postava, přednosti dědečka, babiččiny zuby, nebo dokonce strýčkův smysl pro humor! A přece se dítě stane novým jednotlivcem, který bude mít své vlastní charakteristické vlastnosti, odlišné od vlastností ostatních lidí, a který bude mít zodpovědnost před Bohem za svá vlastní rozhodnutí.

Bůh se však nepostaral pouze o náš tělesný vývoj, ale také o duchovní stránku. Učinil tak skrze působení Ducha svatého v našem životě, jenž usvědčuje ze hříchu, přivádí k pokání, přichází, aby v nás přebýval a přijímá nás do rodiny Boží. Když spolupracujeme s Duchem svatým, dostáváme nový život v Kristu a stáváme se jeho spoludědici ve všem, co pro nás připravil náš

nebeský Otec. Duchovní narození nám poskytuje potenciál pro vyvinutí jeho charakteru v nás a pro naši proměnu do jeho podoby.

V této lekci uvidíme, že je to Duch svatý, kdo v nás působí znovuzrození a skrze něhož máme moc k tomu, abychom byli takoví, jaké nás Bůh chce mít! On je Duchem života - dává nám věčný život a činí nás spoludědici našeho Spasitele, Ježíše Krista.

osnova lekce

Duch, který usvědčuje
Duch života
Duch synovství

cíle lekce

Po ukončení této lekce bys měl být schopen:

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

- Popsat působení Ducha svatého při usvědčování ze hříchu a při vedení k pokání.
- Vysvětlit, jaké jsou důsledky, když Duch svatý kajícímu se hříšníkovi dá život a začne v něm přebývat
- Definovat pojmy *posvěcení Ducha a přijetí Duchem*.
- Poznat výsady a zodpovědnost, které náleží těm, kdo byli přijati do rodiny Boží skrze znovuzrozkující moc Ducha svatého.

studijní činnost

1. Jako přípravu na tuto lekci si znovu přečti první dvě části 3. lekce: *On usvědčuje a On působí znovuzrození*.
2. Prostuduj si lekci podle popisu studijní činnosti v lekci 1. Přečti si všechna uvedená místa Písma a odpověz na studijní otázky.
3. Vypracuj osobní test a své odpovědi si zkontroluj.

rozvinutí lekce

DUCH, KTERÝ USVĚDČUJE

Usvědčuje

Úkol 1. *Na základě uvedených míst Písma vysvětlí, jaké mohou být případné důsledky usvědčující moci Ducha svatého.*

Ve 3. lekci jsme viděli, že Duch svatý byl poslán na svět, aby usvědčoval svět ze hříchu, spravedlnosti a soudu. Vrať se nyní zpátky ke 3. lekci a přečti si znovu první dvě části - *On usvědčuje a On působí znovuzrození* - jako pozadí pro tuto lekci.

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

Duch svatý je schopen sám přesvědčit hříšníka o tom, že potřebuje Boha. David se pod usvědčující mocí Ducha svatého modlil: „Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro velké slitování zahlad' moje nevěrnosti, moji nepravost smyj ze mne dokonale, očisť mě od mého hříchu“ (Ž 51,3-4).

Duch si však často používá člověka jako svého svědka, aby mluvil s hříšníky. Zde jsou některé příklady z Písma:

1. *Petr.* V den Letnic došlo k velikému vylíání Ducha svatého, jak to Ježíš zaslíbil. Petr, plný Ducha svatého, povstal a kázal evangelium Ježíše Krista shromážděným zástupům. Jeho kázání si můžeme přečíst ve Sk.2,14-36.

Když lidé slyšeli Petrova slova, „byli zasaženi v srdci“ (v. 37.). Petr kázal pod pomazáním Ducha svatého, a touto usvědčující mocí byla zasažena srdce lidí, kteří se začali ptát: „Co máme dělat, bratří?“

2. *Pavel.* Ve svém 1. listě Korintským jim Pavel píše, co se stane, jestliže na shromáždění, kde každý prorokuje v mocí Ducha svatého, přijde nevěřící. Pavel říká: „. . .bude vším, co slyší, souzen a usvědčován, vyjdou najevo věci skryté v jeho srdci, takže padne na kolena, pokoří se před Bohem a vyzná: ‚Vskutku je mezi vámi Bůh!‘“ (1K 14,24-25).

3. *Štěpán.* Mezi prvními diakony církve byl i Štěpán, „muž plný víry a Ducha svatého“ (Sk 6,5). Štěpán učinil mezi lidmi mnoho zázraků a divů, čímž si znepřátelil židovské vůdce. Ve Sk 6,9-10 čteme, že „nebyli schopni čelit Duchu moudrosti, v jehož mocí Štěpán mluvil. . .“

7. kapitola Skutků obsahuje Štěpánovu řeč před radou. Usvědčující moc Ducha svatého byla velice silná, jak to můžeme poznat z posledních Štěpánových slov: „Jste tvrdošíjní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jak to dělali vaši otcové“ (v. 51).

1 Jaká byla reakce na Petrovo kázání (Sk 2,41)?

.....

.....

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

2 Činili všichni lidé, kteří slyšeli Petrovo kázání, pokání jako reakci na usvědčující moc Ducha svatého?

.....

.....

3 Jaká byla reakce na Štěpánovo kázání (Sk 7,54-60)?

.....

.....

I když byl Pavel velmi vzdělaný člověk, Korintským napsal: „Má řeč a mé kázání se neopíraly o vmlouvavá slova lidské moudrosti, ale prokazovaly se Duchem a mocí, aby se tak vaše víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží“ (1K 2,4-5). Pavel se na základě svých zkušeností naučil plně spoléhat na Ducha svatého a jeho usvědčující moc, která jako jediná dokáže přivést lidi ke Kristu.

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

Působí pokání

Úkol 2. *Na uvedených příkladech se nauč poznat pravdivá tvrzení ohledně významu pokání a podílu, jež má na něm Duch svatý.*

Pouze Duch svatý je schopen přesvědčit hříšníka o tom, že potřebuje Boha; to však neznamená, že jej přinutí činit pokání. Pokání vyžaduje krok víry ze strany hříšníka, reakci na usvědčování Ducha svatého. Pavel řekl Korintským:

Zármutek podle Boží vůle působí pokání ke spáse, a toho není proč litovat (2K 7,10).

Jde o takový druh zármutku, který vyjadřuje žalmista David v Ž 51,3-4. Zármutek podle Boha způsobí, že se hříšník uvidí tak, jak jej vidí Bůh. To, jak jej vidí Bůh, mu zjevuje Duch svatý (1K 2,11).

Co je pokání?

Pokání zahrnuje uvědomění si hříchu, odvrácení se od hříchu, vyznání hříchu Bohu a pak jeho naprosté opuštění. Pokání ovlivňuje každou stránku naší bytosti: intelekt (mysl), emoce (city) a vůli (která se projevuje v našem chování). Pokání je tedy proměnou tvého smýšlení, postoje a jednání vůči hříchu. Zahrnuje poznání toho, co jsi zlého udělal, a zármutek, jenž je podle Boha, nad tím, jakou mu to přineslo potupu. Nejde jen o hluboký zármutek nad hříchem anebo rozhodnutí více jej nečinit, ale o soud nad samým sebou v přítomnosti spravedlivého Boha. K tomu nemůže dojít bez působení Ducha svatého, který jednak probouzí vědomí hříchu, jednak vypůsobuje rozhodnutí odvrátit se od něj.

1. *Proměna mysli.* Tato proměna je důsledkem *poznání*, že je jen jeden spravedlivý - Bůh; a že před ním není nikdo spravedlivý. Vychází z *uvědomění si skutečnosti*, že člověk se ubírá špatným směrem - a že konec této jeho cesty budou katastrofální. Když marnotratný syn uviděl hrůzu své situace, uvědomil si, co vlastně udělal, a rozhodl se: „Vstanu a půjdu k svému otci“ (L 15,17-19). Součástí pokání je i poznání, že jediným řešením problémů

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

člověka je Ježíš Kristus. Pouze skrze víru v Ježíše Krista můžeme být osvobozeni od hříchu a viny.

2. *Změna pocitů.* Když si hříšník uvědomí svůj stav, vyvolá to v něm zármutek. Pavel o tom mluví ve svém druhém listu Korintským: „ale nyní se raduji, ne že jste se zarmoutili, ale že zármutek vás vedl k pokání. Byl to zármutek podle Boží vůle, a tak jsme vám nezpůsobili žádnou škodu“ (2K 7,9). V Ž 38,19 David vyjadřuje své pocity takto: „Přiznávám se ke své nepravosti a svého hříchu se lekám.“ Nezáleží na tom, jak hluboký zármutek člověk prožívá nebo dává najevo, to nejdůležitější je vyznat hřích a rozhodnout se jej opustit. Žádné pocity nedokážou nahradit vyznání a opuštění hříchu.

3. *Změna chování.* Stejně, jako je důležité *poznat* a *vyznat* hřích, je i důležité *odvrátit se od něj, zcela jej zanechat*. Marnotratnému synovi nestačilo pouze *uvědomit si* svoji obrovskou bídu a být proto zarmoucen. Okamžik pravdy v jeho prožitku pokání přišel tehdy, když rozhodnutím své vůle „vstal a šel ke svému otci“ (L 15,21). Pokání zasahuje do každé oblasti našeho života. Neznamená pouze *uvědomění si* hříchu a *zármutek* nad ním, ale i ovlivnění našich budoucích záměrů. Znamená opuštění naší vlastní cesty a vykročení na Boží cestu, v poslušnosti a obecenství s ním.

Kdo by měl činit pokání?

Výzva k pokání je univerzální (všeobecná). „Bůh však prominul lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, ať jsou kdekoli, aby této neznalosti litovali a činili pokání“ (Sk 17,30). Tato výzva zahrnuje všechny. Všichni, kteří nevěří v Ježíše Krista, jsou vyzváni k pokání, k přijetí Božího odpuštění a k tomu, aby se stali součástí Boží rodiny (J 3,15-17; Tt 2,11; Zj 22,17).

Zvěst o pokání je i pro ty, kdo uvěřili v Krista a stali se jeho následovníky. Zatímco věřící byli proměněni a nejsou již dále v moci hříchu, může se stát, že zanedbají své duchovní povinnosti nebo nespolupracují s Duchem svatým na svém duchovním dozrání nebo se dopustí hříšného činu (srov. Ř 8,5-11, Ef 4,17-32). Ať už jde o jakýkoliv problém, pokání je jediným řešením pro selhání a hřích. Zaslíbení Božího odpuštění v 1J 1,9 je sice adresováno především věřícím, můžeme je však aplikovat na každého, kdo je připraven činit pokání. Ve 2. a 3. kapitole Zjevení je výzva k pokání opakována u pěti

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

ze sedmi církví, o kterých se mluví v uvedených kapitolách. Těmto pěti církvím je skrze Ducha svatého řečeno, aby činily pokání, jinak ztratí své svědectví, budou souzeny, projdou soužením, utrpí ztráty, anebo dokonce budou zavrženy. Varování, aby každý, kdo má uši, naslouchal tomu, co Duch říká církvím (2,7), se v těchto dvou kapitolách vyskytuje sedmkrát, čímž je zdůrazněna důležitost naslouchání Duchu svatému, když mluví, a respektování jeho poselství.

4 V tomto cvičení přiřaď církev a poselství, které jí bylo řečeno skrze Ducha svatého (pravý sloupec) k důvodu, proč měla činit pokání (levý sloupec). (viz Zj 2-3.)

a Trpíš ženu Jezábel, která svádí mé služebníky ke smilstvu	1) Církví v Efezu: Čiň pokání a první skutky.
b Jsi mrtev... tvým skutkům mnoho chybí před Bohem	2) Církví v Pergamu: Proto se obrať... jinak budu proti tobě bojovat mečem svých úst.
c Ztratil jsi svoji první lásku	3) Církví v Thyatirech: Uvrhnu je do velkého soužení, jestliže se neodvrátí od jejich činů.
d Jsi vlažný - nejsi studený ani horký.	4) Církví v Sardách: Nebudeš-li bdít, přijdu tak, jako přichází zloděj.
e Následuješ falešné učitele	5) Církví do Laodikeji: Já kárám a trestám ty které miluji; vzpamatuj se tedy a čiň pokání.

Pokání přináší odpuštění jednoho nebo více hříchů (Mt 18,21-22). Bůh nemůže tolerovat hřích. Míra Božího odpuštění není určována druhem nebo množstvím hříchů, které byly spáchány, ale upřímností pokání - změnou myslí, pocitů a chování vůči hříchu. *Nyní* je čas pokání. Duch svatý, jak jsme to viděli, neustále vede hříšníky k pokání z jejich neposlušnosti vůči Bohu a k tomu, aby mu odevzdali své životy. Duch také působí v životech věřících. Touží, aby mu přenechali úplnou kontrolu nad svými životy a krok za krokem jej následovali (Ga 5,16-18.25).

Protikladem pokání je odpor kladený naléhání Ducha svatého. Štěpánovo poselství, o kterém jsme se již v této lekci zmiňovali, narazilo na odpor a hněv.

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

Je to přesvědčivý důkaz, že je možné, aby i lidé, kteří celý život byli náboženští, kladli odpor Duchu svatému (Sk 7,51). Letmý pohled do Žd 10,26-31; Zj 3,16.19; Př 29,1 nás přesvědčí o tom, že Bůh miluje člověka - a kárá jej jenom proto, aby ho přiměl k nápravě špatného jednání a proměňoval ho v podobu Kristovu. Jestliže klade odpor Božímu kárání a úmyslně pokračuje ve hříchu, jedinou alternativou, která zůstává, je soud: strašlivý a neodvolatelný.

Výbornou ilustrací je situace, když ti někdo volá telefonem. Jestliže ignoruješ jedno zazvonění za druhým, je možné, že dotyčná osoba zavěsí a přestane se snažit tě zastihnout. Jestliže neustále kladeš odpor Duchu svatému, může se stát, že přestane mluvit k tvému srdci a volat tě k pokání. Pokud máš nějaké nevyznané hříchy, nyní je čas k pokání a k přijetí plného odpuštění.

5 Zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením o pokání a podílu Ducha svatého na jeho vypůsobení.

- a** Pokání je pocitem viny nad něčím, co jsi učinil.
- b** Úkolem Ducha svatého při vypůsobení pokání je způsobit, aby se hříšník viděl tak, jak jej vidí Bůh, protože to vyvolá zármutek podle Boží vůle.
- c** Hříšník musí proměnit svou mysl, své pocity a své chování - to je obsahem pokání.
- d** Po přijetí spasení již není potřeba činit pokání.
- e** Poselství Ducha svatého sedmi církvím v knize Zjevení bylo adresováno hlavně věřícím.
- f** Boží odpuštění je založeno na upřímném pokání.
- g** Je možné klást odpor Duchu svatému, když tě usvěšvědčuje ze hříchu - a to až do takového bodu, kdy tě Duch svatý opustí.

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

DUCH ŽIVOTA

Duch svatý dává nový život

Úkol 3. *Na základě uvedených míst Písma vysvětlí, k čemu dochází, když Duch svatý dává hříšníkovi nový život.*

Když jedné noci navštívil Ježíše Nikodém, Ježíš mu řekl, že se musí narodit znovu (J 3,1-12). Nikodém myslel, že jde o tělesné narození, a tak se zeptal: „Jak se může člověk narodit, když už je starý?“ (v. 4). Ježíš mu vysvětlil, že mluvil o duchovním zrození: „Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch“ (v. 6). Jinými slovy - jestliže chce člověk vstoupit do království Božího, musí prožít takovéto duchovní narození.

Na počátku byl Adamovi, prvnímu člověku, dán duchovní život, ale ten jej ztratil, když zhřešil. Skrze Adamův hřích, jak nám sděluje Pavel, smrt zasáhla všechny lidi, a to nejen kvůli tomuto hříchu, ale také proto, že všichni zhřešili (Ř 5,12).

Ve svém listě Efezským Pavel píše: „I vy jste byli mrtví pro své viny a hříchy“ (Ef 2,1). Dále pak pokračuje: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru“ (v. 8). Důvodem, proč se musí každý narodit znovu je skutečnost, že všichni hříšníci jsou duchovně mrtví.

Viděli jsme již, že Duch svatý působí u hříšníka pokání tím, že poukazuje na nutnost odpouštějící milosti Boží. Když hříšník reaguje - vyzná své hříchy a přijme Boží spasení, Duch života do něj vkládá nový život - duchovní život. Říkáme, že hříšník *se narodil znovu*, to znamená, prožil duchovní narození. Jak úžasná proměna! Nyní má v sobě Ducha svatého a je zproštěn každého břemene hříchu a viny.

Neexistuje jiná cesta jak se lze stát křesťanem. Toto je působení Ducha svatého. Vše ostatní je tělesným úsilím, a podle Ježíšových slov i výsledek bude pouze tělesný. Bez pomoci Ducha svatého není možné, aby došlo k duchovní změně v životě člověka.

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

6 Přečti si následující místa a napiš, co říkají o působení Ducha svatého při znovuzrození hříšníka, jenž činí pokání.

a J 6,63

b Ř 8,2

c Ga 4,4-6

d Ga 5,16-18.25

Tato místa Písma odhalují skutečnost, že pouze Duch svatý může dát duchovní život. Naším úkolem je spolupracovat a přijmout od něj tento dar života.

7 Přečti si Ř 8,1-11 a vyplň ponechaná místa:

a Když jsi vysvobozen Duchem svatým od zákona hříchu a smrti, nežiješ už dál podle své hříšné přirozenosti, ale podle

b Když žiješ podle Ducha, je tvá mysl soustředěna na to, co

c Jediný způsob, jak se líbit Bohu, je žít

d Kdo nemá Ducha Kristova, ten není

**JSEM
CHRÁNĚN
BOŽÍM**

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

Každý, kdo se narodil z Boha, má Ducha Božího. „Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti“ (Ř 8,16). Byl to od samého začátku Boží záměr. Chtěl, aby se člověk stal jeho chrámem, místem, kde by mohl přebývat. Pavel připomíná Korintským: „Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá?“ (1K 3,16).

V Ř 8,9 je Duch svatý právem nazván *Duchem Kristovým*, protože v nás reprezentuje Krista. Byl poslán Otcem, aby s námi přebýval namísto Ježíše. Pavel jej také nazývá *Duchem Syna* (Ga 4,6). Proto mohl říct: „Kristus přebývá ve mně“ (Ga 2,20).

Přebývá v nás

Úkol 4. *Poznej pravdivá tvrzení ohledně skutečnosti, že Duch svatý přebývá v životě věřícího.*

Když Ježíš řekl o Duchu svatém: „... s vámi zůstává a ve vás bude“ (J 14,17), učedníci patrně vůbec nechápali důležitost tohoto sdělení. Apoštol Pavel k tomu podotýká, že toto privilegium vyžaduje zodpovědný život ze strany každého věřícího (J 14,16-17; 1K 3,16-17; 6,19-20; 2K 6,16-17). V Ř 8,12-17 zdůrazňuje, že musíme usmrcovat hříšné činy (v. 12). Když předáme Duchu svatému kontrolu nad naším životem, přinese nám to vědomí našeho synovství (v. 15-16) a našeho duchovního dědictví (v. 17). To, že Duch svatý přebývá ve mně znamená, že je zde neustále. Tato skutečnost vnáší důslednost do mého vztahu k němu. Není pouze Božím návštěvníkem; vytvořil si ve mně stálé sídlo. Nyní si stručně shrňme, jaký užitek nám z toho plyne.

Jednou z funkcí Ducha svatého, který žije v nás, je působit jako náš rádce a učitel. V této roli nám pomáhá prisvojit si pravdy učení Ježíše Krista, přičemž vkládá toto učení do naší mysli (J 14,26; 16,13-15). Duch svatý, který žije v nás, nám pomáhá v našich slabostech a přimlouvá se za nás podle Boží vůle (Ř 8,16-17).

Jedna z nejdůležitějších stránek působení Ducha svatého ve věřícím souvisí s tím, k čemu u dochází v jeho životě *po* znovuzrození, a týká se křtu v Duchu svatém (budeme se tomu podrobně věnovat v 7. lekci). Krátce před svým nanebevstoupením Ježíš přikázal učedníkům, aby zůstali ve městě,

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

dokud nebudou oděni mocí z výsosti (L 24,49). Ve Skutcích čteme o tetěz události: „... nařídil jim, aby neodcházeli z Jeruzaléma; Čekajte, až se splní Otcovo zaslíbení, o němž jste ode mne slyšeli“ (Sk 1,4-5). Ježíš řekl svým učedníkům, že po tomto křtu přijmou moc Ducha svatého ke svědectví nejen v Jeruzalémě, ale i na celém světě (Sk 1,8). Kniha Skutků je důkazem pravdivosti tohoto prohlášení. Duchem svatým naplnění věřící se stali mocnými nástroji při šíření evangelia po celém světě.

S křtem v Duchu svatém jsou úzce spjaty i duchovní dary. Apoštol Pavel mluví o duchovních darech v Ř 12,4-8; 1K 12 a 14 a v Ef 4,11-16. Tyto dary slouží ke vzdělávání a budování těla Kristova. (Více o tomto předmětu najdeš v 9. lekci.)

A konečně, když Duch svatý přebývá v nás, vypůsobí v nás duchovní ovoce, které někteří chápou jako vyvinutí se křesťanského charakteru (Ga 5,16-25). Duchovní ovoce je kladeno do protikladu se skutky hříšné přirozenosti a je výsledkem života podle Ducha svatého a jeho následování. (O ovoci Ducha budeme mluvit podrobněji v 10. lekci.)

8 Na základě biblických oddílů uvedených v této části rozhodni, která tvrzení jsou PRAVDIVÁ.

- a** I když si to hříšník neuvědomuje, Duch svatý v něm přebývá, protože je chrámem Božím.
- b** Nyní, když v tobě přebývá Duch svatý, musíš přizpůsobit svůj způsob života jeho touhám.
- c** Když v nás přebývá Duch svatý, pomáhá nám jako náš rádce, učitel a přímluvce.
- d** Křest v Duchu svatém je dán hlavně proto, aby věřícího zmocnil k účinnému svědectví o zmrtvýchvstalém Pánu.
- e** Dary Ducha svatého slouží k budování těla Kristova.
- f** Ovoce Ducha je výsledek dobrých úmyslů věřícího a jeho snahy učinit ze svého života přijatelný model křesťanské víry.

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

Posvěcuje nás

Úkol 5. *Uved' správné vysvětlení pojmu „posvěcení Duchem svatým“.*

Další dílo Ducha svatého v nás je *posvěcování*. Ve své nejjednodušší podobě to znamená, že nás Duch svatý odděluje od hříchu a pro Boha. Dochází k tomu, když se věřící zcela podrobí vedení Ducha, takže hřích ztratí moc nad jeho životem. (Ř 8,2-9).

Pavel mluví o pohanech, kteří se stávají obětním darem milým Bohu skrze *posvěcení Duchem svatým* (Ř 15,16). Korintským říká, že byli obmyti, ospravedlněni a posvěceni ve jménu Pána Ježíše Krista a *Duchem našeho Boha* (1K 6,11). Tesalonické církvi píše:

Stále musíme děkovat Bohu za vás, bratří milovaní od Pána, že vás Bůh jako první vyvolil ke spáse a posvětil Duchem a vírou v pravdu, abyste měli účast na slávě našeho Pána Ježíš Krista; k tomu vás povolal naším evangeliem (2Te 2,13-14).

Při znovuzrození nás Duch svatý činí milými Bohu, takže na základě Kristova dokonání díla spasení se můžeme nyní před něj postavit. Jsme prohlášeni za spravedlivé a naše postavení před Bohem je takové, jako kdybychom nikdy nezhřešili. Ale to také znamená, že v praktickém životě musíme uskutečnit to, co bylo o nás prohlášeno. Jsme duchovními nemluvnátky a jsme vyzváni k tomu, abychom rostli a dospívali (2Pt 3,18; 2Tm 2,15; 1Pt 2,2-3). Práce Ducha svatého v nás tedy teprve začala. Protože jsme duchovně živi, jsme schopni kladně reagovat na Boží hlas. Před námi je věčný život a abychom ho dosáhli, musíme dospívat a vyvíjet se do podoby Kristovy. Máme být věrnými kopiemi toho, kdo nás zachránil, a jehož símě je v nás (1J 3,9). Jak jsme si již všimli při našich úvahách nad Ř 8,5-16; Ga 5,16-25 a Ef 4,20-32), svlékání starého a oblékání nového člověka je postupný proces, jehož cílem je zformování podoby Kristovy v každém z nás (Ř 8,29). Nyní se s pomocí Ducha svatého musíme každý den učit oddělovat se od věcí, které se Bohu nelíbí - tak, jak nám je zjevuje Duch svatý. Postupně jsme proměňováni ke Kristovu obrazu. Jednoho dne budeme jako on, protože jej uvidíme takového, jaký ve skutečnosti je (1J 3,2). Do té doby usilujme, abychom byli stále citlivější na vedení Ducha svatého - pamatujme na to, že procházíme procesem zdokonalování.

ODDĚLENÍ = POSVĚCENÍ

9 Která dokončení následující věty jsou správná: *Posvěcení Duchem* znamená, že

- a) jsme okamžitě dokonali a již není možné, abychom zhřešili.
- b) jsme byli odděleni od hříchu pro Boha.
- c) jsme denně proměňováni k obrazu Kristovu, a to tak, že dovolíme Duchu svatému, aby nás vedl ve všem, co činíme.
- d) dovolíme Duchu svatému, aby nám pomohl činit věci, které se líbí Bohu.

DUCH SYNOVSTVÍ

Úkol 6. *Prozkoumej svou vlastní zkušenost znovuzrození a působení Ducha synovství ve tvém životě.*

Činí z nás dědice

„A tak, bratří, jsme dlužní, ale ne sami sobě, abychom museli žít podle své vůle. Vždyť žijete-li podle své vůle, spějete k smrti; jestliže však mocí Ducha usmrcujete hříšné činy, budete žít. Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou synové Boží. Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství (přijetí za syny), v němž voláme: Abba, Otče! Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. A jsme-li

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

děti, tedy i dědicové - dědicové Boží, spoludědicové Kristovi; trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy“ (Ř 8,12-14).

Co má zde apoštol Pavel na mysli, když označuje Ducha svatého *Duchem synovství*? Synovství se týká *postavení* člověka v Boží rodině a *výsad*, které má jako jeden z Božích synů. Jedním ze způsobů adopce byla pro Římany legální adopce dítěte do rodiny. Často docházelo k tomu, že když chudí rodiče se nedokázali patřičně postarat o své dítě, dali je do adopce nějaké bohaté rodině. Adoptivním rodičům byla svěřena plná kontrola nad dítětem, a dítě dostalo v rodině stejná práva jako ostatní děti. Během svého dětství (předtím, než dosáhly plnoletosti) se ale děti (vlastní i adoptované) pouze nepatrně lišily od sluhů v domácnosti (Ga 4,1-2). Výsady synovství se plně projeví až v okamžiku plnoletosti.

Znovuzrozením nás Duch svatý, který je Duchem života, činí skutečnými účastníky Božího charakteru. Duchem synovství je nám pak poskytnuto místo v Boží rodině. Znamená to, že nám patří všechny výsady, které jsou běžně spojeny se členstvím v rodině. Avšak na rozdíl od římských zvyků nemáme pouze jakési „prozatím odložené“ výhody, na jejichž uplatnění bychom museli čekat až do okamžiku naší plnoletosti. Skrze naše přijetí nás Bůh spíše umísťuje ve své rodině do pozice dospělých synů (Ga 4,1-7). Patří nám tedy všechny výsady synovství a jsme považováni za skutečné syny.

O této stránce adpocce mluví Pavel ve svém listu ke Galatským. (Ga 3,26-29; 4,1-7). Děti, říká, se ničím neliší od služebníků, dokonce i když jsou dědici všeho. Jsou podřízeni pěstounům a vychovatelům až do okamžiku, který určil otec. Pak se stávají dospělými syny. Galatským, kteří se chovali pošetile a otročili starým židovským předpisům, připomíná, že dostali *plná práva synovství*. Pokračuje dále: „Protože jste synové, poslal Bůh do vašich srdcí Ducha svého Syna, Ducha volajícího: Abba, Otče. A tak už nejsi otrok, nýbrž syn, a když syn, tedy z moci Boží i dědic“ (Ga 4,6-7).

Jednou z okamžitých výhod tohoto našeho postavení je vnitřní duchovní ujištění o tom, že jsme Božími syny. Svědčí o tom Duch svatý, když jej přijmeme (Ř 8,12-17; 1J 3,24; 4,13-14) a to je důvod, proč můžeme Boha nazývat *Otcem*. Jan tuto pravdu zdůrazňuje ještě více a říká, že *nyní* jsme dětmi Božími (1J 3,2). Nikdo nemusí čekat až do okamžiku Kristova příchodu anebo budoucího soudu, aby se mohl přesvědčit o svém duchovním postavení. Kdokoliv přijal Ježíše Krista jako svého Spasitele, má jak vnitřní

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

svědectví Ducha, tak i vnější svědectví Slova Božího o tom, že je synem Božím.

I když jsme již nyní syny Božími, s plnými právy a výsadami dospělých dědiců, pořád ještě očekáváme na plnou realizaci našeho synovství, ke které dojde v okamžiku, kdy se postavíme před Boha a obdržíme svá oslavená těla. Pavel to potvrzuje v Ř 8,23, když říká: „I my sami, kteří již máme Ducha jako příslib darů Božích, i my ve svém nitru sténáme, očekávající přijetí za syny, totiž vykoupení svého těla.“

Tato skutečnost je dále vysvětlena apoštolem Janem v 1J 3,2: „Milovaní, nyní jsme děti Boží; a ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobní, protože ho spatříme takového, jaký jest.“ Jan dále říká, že kdo nečiní, co je správné, není synem Božím, a zrovna tak ani ten, kdo nemiluje bratra, (1J 3,10.21-24; 5,1-3). Patřit do Boží rodiny znamená mít nejenom výsady, ale také určitou zodpovědnost. Moc, aby ses s ní náležitě vyrovnal, ti dává Duch svatý, který v tobě přebývá. Je to on, kdo do tvého srdce dává Boží lásku a touhu činit to, co se líbí našemu nebeskému Otci.

10 Na základě toho, co jsme řekli v této části, vyber správné dokončení následující věty: Termín *Duch synovství* se vztahuje k

- činu Ducha svatého, prostřednictvím kterého se stávám dítětem Božím v okamžiku znovuzrození.
- právu Ducha svatého na to, aby mně postavil na takové místo mezi věřícími, které sám předem určil.
- úplné kontrole Ducha svatého nad mým životem v okamžiku, kdy jsem požil znovuzrození.

11 Do Boží rodiny jsem přijat když

- dostanu své oslavené tělo.
- volám: „Abba, Otče!“
- prožiji znovuzrození.

12 Na základě následujících míst Písma vyjmenuj tři způsoby, jak můžeš poznat, že jsi dítětem Božím, že jsi se narodil znovu z Ducha (Ř 8,16; 1J 3,10.21-24; 4,13-14; 5,1-3).

.....
.....

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

13 Prozkoumej sám sebe a napiš ano nebo ne na vymezená místa,

- a Činil jsem pokání ze svých hříchů
- b Přijal jsem vírou Ježíše Krista jako svého osobního Spasitele.
- c Víím, že i když jsem křesťan, potřebuji činit pokání, když se dopustím poklesků, a potřebuji přijmout odpuštění.
- d Víím, že pokání znamená odvrácení se od hřichu a obrácení se k Bohu.
.....
- e Protože jsem byl vysvobozen od zákona hřichu a smrti, chci činit to, co chce Duch svatý.
- f Chci, aby mě Duch svatý posvětil, a aby mě den ze dne více proměňoval v podobu Ježíše Krista.
- g Víím, že jsem křesťan, protože mám svědectví Božího slova a svědectví Ducha svatého, který je ve mně.
- h Uvědomuji si, že přijetí do Boží rodiny mi ukládá i jistou zodpovědnost, a ne jenom výsady.

Nyní je vhodná chvíle, abys přemýšlel o každé z těchto vět a pak rozhodl, zda jsi již prožil osobně vše, co je ti dáno v Kristu. Pros Ducha svatého, aby ti pomohl plně si uvědomit tvé místo v Boží rodině, se všemi právy a povinnostmi, které máš jako dítě Boží.

Osobní test

OTÁZKY S VÝBĚREM SPRÁVNÉ ODPOVĚDI. U každého z uvedených pojmů jsou uvedeny dvě definice. Na základě toho, co jsme uvedli v této lekci, vyber tvrzení, které je úplnější a vhodnější.

1 Znovuzrození:

- a) Je dílo Ducha svatého, ve kterém Duch dává duchovní život hříšníkovi, který činí pokání, vyznává svůj hřích a přijímá Ježíše Krista jako svého Spasitele.
- b) Je proměnou mysli a pocitů ohledně vlastního duchovního stavu a touha být osvobozen od hříchu.

2 Usvědčování:

- a) Usvědčující moc Ducha svatého je tak silná, že hříšník nemá jinou možnost, než ji přijmout a odvrátit se od svého hříchu k poslušnosti Bohu. Často je doprovázena pocitem viny a uvědoměním si, že je možné žít život bez hříchu.
- b) Někdy Duch svatý sám usvědčuje hříšníka a přesvědčuje ho o tom, že potřebuje Boha, jindy promlouvá k srdci hříšníka skrze veřejné poselství nebo osobní svědectví.

3 Pokání:

- a) Pokání je zármutek podle Boha, který způsobí, že se hříšník vidí tak, jak jej vidí Bůh. Zároveň si uvědomí, že když chce mít věčný život, musí změnit svůj způsob života - a tak se snaží přestat dělat věci, které vedou k věčnému zatracení.
- b) Pokání zahrnuje proměnu mysli ohledně hříchu, změnu v cítění - upřímnou lítost nad hříšným životem a změnu v chování, která znamená odvrácení se od hříchu k Bohu. Jde jak o vnější, tak i vnitřní změnu. Hříšník musí činit pokání ze svých hříchů, aby získal spasení, věřící musí činit pokání po každém pádu nebo selhání, které by se jinak mohlo stát překážkou v jeho duchovním rozvoji a při jeho proměně do podoby Kristovy.

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

4 Výsledek duchovního života:

- a) Jsem osvobozen od pokušení ďábla, takže mě už déle neobtěžuje žádná touha po hříšných věcech.
- b) Nežiji již déle podle své hříšné přirozenosti. Má mysl je upřena na věci Ducha.

5 Duch, který v nás přebývá:

- a) Když si Duch svatý učiní ve mně své sídlo, mám z toho veliký duchovní prospěch. Mé synovství pro mne činí něčím reálným, pomáhá mi modlit se podle Boží vůle, usvědčuje mě z mého špatného jednání a pomáhá mi je překonávat.
- b) Když Duch svatý přebývá ve mně a učiní z mého těla chrám Boží, přebírá nade mnou úplnou kontrolu, takže všechna má rozhodnutí, skutky a myšlenky jsou ve skutečnosti jeho rozhodnutími, skutky a myšlenkami. Nejsem již déle zmítán lidskými potřebami a touhami, protože on mi je odnímá.

6 Posvěcení Duchem svatým:

- a) Když se poddávám kontrole Ducha svatého, zmocňuje mne k tomu, abych se oddělil od hříchu a odevzdal plně Bohu. Je to postupný proces, během kterého - zatímco se podřizuji Duchu svatému a dovoluji mu, aby ve mně přinášel ovoce Ducha - jsem proměňován do podoby Kristovy.
- b) Je to zvláštní čin Ducha svatého, kterým jsem okamžitě proměněn do podoby Kristovy a jsou mi dány ovoce Ducha.

7 Duch synovství:

- a) Když dosáhnu křesťanské zralosti, jsem uznán jako hoden pro přijetí do Boží rodiny - se všemi právy a povinnostmi dědice. Duch svatý rozhoduje o tom, kdy jsem připraven pro toto přijetí a svědčí mému srdci, že jsem dítětem Božím.
- b) Když Duch svatý způsobí ve mně znovuzrození, učiní mě opravdovým účastníkem Boží přirozenosti. Přijímá mně do Boží rodiny, dává mi plná synovská práva, a ze mne se stává spoludědic Kristův, se všemi výsadami dětí Božích. O tom, že jsem se narodil do Boží rodiny vím, protože o tom svědčí mému duchu Duch svatý, a také proto, že miluji své bratry a sestru v Kristu - láskou, kterou mi dává Duch svatý.

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

odpovědi na studijní otázky

7 a Ducha.

b chce Duch.

c podle Ducha.

d jeho (Kristův)

1 Mnozí přijali jeho poselství a byli pokřtěni.

8 a Nepravdivé

b Pravdivé

c Pravdivé

d Pravdivé

e Pravdivé

f Nepravdivé (Duchovní ovoce je výsledkem života podle Ducha svatého a chození s ním.)

2 Ne, text „ti, kteří přijali“ naznačuje, že někteří kladli odpor Duchu svatému.

9 Správné jsou odpovědi b), c) a d).

3 Ti, kdo je slyšeli, začali na Štěpána v duchu zuřit a protivit se Duchu Božím. Nakonec Štěpána ukamenovali.

10 a) činu Ducha svatého, prostřednictvím kterého se stávám dítětem Božím v okamžiku znovuzrození.

4 a 3) Církev v Thyatirech

b 4) Církev v Sardách

c 1) Církev v Efezu

d 5) Církev v Laodikeji

e 2) Církev v Pergamu

11 c) prožiji znovuzrození.

DUCH, KTERÝ PŮSOBÍ ZNOVUZROZENÍ

5 a Nepravdivé (Pokání zahrnuje změnu.)

b Pravdivé

c Pravdivé

d Nepravdivé

e Nepravdivé

f Pravdivé

g Pravdivé

12 Duch svatý svědčí mému duchu. Budu činit to, co je správné. Budu milovat své bratry.

6 a Duch dává život.

b Zákon Ducha života mně osvobozuje od zákona hříchu a smrti.

c Duch poskytuje základ pro náš duchovní život a činí naše synovství reálné.

d Žijeme Duchem a jsme vedeni k tomu, abychom žili opravdový křesťanský život.

13 Tvoje odpověď. Doufám, že jsi mohl odpovědět na každou otázku ano.